

The Beurei Hatefila Institute
75-26 182nd Street
Flushing, New York 11366
(718) 747-0100

On Line Class On Tefila

Lesson 9- *Let Us Follow Both Customs* -הלכך נימרינהו לתרוייהו

א-להי עולם, ברחמיך הרבים רחם עלינו, אדון עזנו צור משגבנו, מגן ישענו משגב בעדנו.

A Guide To Jewish Prayer by Rabbi Isaiah Wohlgemuth, pp. 84-85- The blessing of *יוצר המאורות* (“Creator of the stars and planets”) is a blessing of praise. Quite unexpectedly, in the middle of this blessing of praise, we switch to asking God to fill our needs: *אלקי עולם ברחמיך הרבים* (“God of the Universe, in Your great mercy, have compassion on us.”). Then we continue again with praise. Why is there this interruption? The usual answer is that the *stars and planets* (*מאורות*) were created on the fourth day. The word *מאורות* in Genesis is spelled missing one Vav, *מארות*. This could therefore be read as *מאירות* (“curses”). According to the Rabbis, this alludes to the fact that sickness was created along with the stars and planets. In our daily prayers, we want to praise God for the *מאורות* (“stars and planets”), and we request God to save us from the *מאירות* (“curses”).

Perhaps we can discover in this request the Rabbis’ polemic against Christianity, which, like paganism, taught that the Almighty had withdrawn from the world into His heavenly abode after Creation. The distance between humanity and God was so great that it could not be bridged. Christianity therefore invented a godlike figure to overcome this chasm.

In this blessing we praise God for Creation and plead to God directly, *רחם עלינו* (“Have mercy on us”), to express our belief that He has not forsaken us, that the chasm can be overcome. Every human being has access to God, and in a miraculous way that we cannot understand, God lowers Himself to our level so that we can feel close to Him.

והביאנו לשלום מארבע כנפות הארץ, ותוליכנו קוממיות לארצנו, כי א-ל פועל ישועות אתה
מהר והבא עלינו ברכה ושלום מהרה מארבע כנפות (כל) הארץ, ושבור על הגוים מעל צוארנו,
ותוליכנו מהרה קוממיות לארצנו. כי אל פועל ישועות אתה,

PP. 92-After we have thanked God for having enabled us to study *Torah*, we quite unexpectedly change the subject and ask God to gather in our exiled people from the four corners of the earth. How are these subjects related? In the diaspora, we cannot carry out the *Torah* in its entirety. Many commandments depend on living in the Land of Israel. In this blessing, we speak about studying and carrying out the *Torah*; thus we express our hope that our observance of the *Torah* will soon be complete, incorporating the commandments that can only be observed in the Holy Land.

Let Us Follow Both Customs - הלכך נימרינהו לתרוייהו

In this lesson we will examine examples of Tefila practices that represent the combination of two versions of one practice. The following is a list of those practices that we will be examining:

1. In the ברכות התורה, we recite two versions of the ברכות השחר.
2. Ashkenazim open the second ברכה of קריאת שמע with the words אהבה רבה in תפלת ערבית and with the words אהבת עולם in תפלת שחרית.
3. On weekdays we close the ברכה of השכיבנו with the words: שומר עמו ישראל לעד while on שבת we close the ברכה of השכיבנו with the words: הפורס סכת שלום עלינו על כל עמו ישראל ועל ירושלים.
4. After reading מגלת אסתר we recite a ברכה that includes both the words: הנפרע הא-ל המושיע and לישראל מכל צריהם.
5. On ראש השנה and יום כיפור, we add מלכויות to the ברכה of קדושת השם and in תפלת מוסף on ראש השנה, in the ברכה of קדושת היום as well.
6. In the הגדה, we include two versions of one practice concerning the following:
  - A. What needs to be said to fulfill the obligation of מתחיל בגנות ומסיים בשבח;
  - B. We include both the רבי עקיבא and רבי טרפון of חתימת הברכה as part of the ברכה of גאל ישראל.
  - C. We include both definitions of ברכת השיר.
  - D. We recite both הלל הגדול and הלל המצרי.

Source 1

תלמוד בבלי מסכת ברכות דף יא' עמ' ב'—אמר רב יהודה אמר שמואל: השכים לשנות, עד שלא קרא קריאת שמע צריך לברך, משקרא קריאת שמע אינו צריך לברך, שכבר נפטר באהבה רבה. אמר רב הונא: למקרא, צריך לברך, ולמדרש, אינו צריך לברך; ורבי אלעזר אמר: למקרא ולמדרש, צריך לברך, למשנה, אינו צריך לברך; ורבי יוחנן אמר: אף למשנה נמי צריך לברך, [אבל לתלמוד אינו צריך לברך]. ורבא אמר: אף לתלמוד צריך (לחזור ולברך) [לברך]; דאמר רב חייא בר אשי: זימנין סגיאיין הוה קאימנא קמיה דרב לתנוויי פרקין בספרא דבי רב, הוה מקדים וקא משיי ידיה וברך, ומתני לן פרקין. מאי מברך? אמר רב יהודה אמר שמואל: אשר קדשנו במצותיו וצונו לעסוק בדברי תורה. ורבי יוחנן מסיים בה הכי: הערב נא ה' אלהינו את דברי תורתך בפנינו ובפיפיות עמך בית ישראל ונהיה אנחנו וצאצאינו וצאצאי עמך בית ישראל כלנו יודעי שמך ועוסקי תורתך, ברוך אתה ה' המלמד

תורה לעמו ישראל. ורב המנונא אמר: אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו. ברוך אתה ה' נותן התורה. אמר רב המנונא: זו היא מעולה שבברכות. הלכך לימרינהו לכולהו.

Translation: Rab Judah said in the name of Shmuel: If one rose early to study the Torah before he had recited the Shema, he must say a Bracha before learning. But if he had already recited the Shema, he need not say a Bracha, because he had met the requirement by saying 'Ahava Rabbah (With abounding love)'. Rabbi Huna said: Before reading of Scripture it is necessary to say a Bracha, but for the study of the Midrash, no Bracha is required. Rabbi Eleazar, however, says that for both Scripture and Midrash a Bracha is required, but not for the Mishnah. Rabbi Yochanan says that for the Mishnah also a Bracha is required, but not for the Talmud. Raba said: For the Talmud also it is necessary to say a Bracha. Rabbi Hiyya ben Ashi said: Many times did I stand before Rab to repeat our section in the Sifra of the School of Rab, and he would first wash his hands and say a Bracha and then go over our section with us. What Bracha is said before the study of the Torah? Rab Judah said in the name of Shmuel: Blessed are You . . . who has sanctified us by Your commandments, and commanded us to study the Torah. Rabbi Yochanan used to conclude as follows: 'Make pleasant, therefore, we beseech You, O Lord our G-d, the words of Your Torah in our mouth and in the mouth of Your people the house of Israel, so that we with our offspring and the offspring of Your people the house of Israel may all know Your name and study Your Torah. Blessed are You, O Lord, who teaches Torah to Your people Israel'. Rabbi Hammuna said: 'Blessed are You . . . who has chosen us from all the nations and given us Your Torah. Blessed are You, O Lord, who gives the Torah'. Rabbi Hammuna said: This is the finest of the benedictions. Therefore let us say all of them.

Source 2

ברכות דף יא' עמ' א'—משנה. בשחר מברך שתים לפניה ואחת לאחריה, ובערב מברך שתים לפניה ושתים לאחריה, אחת ארוכה ואחת קצרה. מקום שאמרו להאריך – אינו רשאי לקצר, לקצר – אינו רשאי להאריך, לחתום – אינו רשאי שלא לחתום, שלא לחתום – אינו רשאי לחתום. גמרא. מאי מברך? – אמר רבי יעקב אמר רבי אושעיא: (ישעיהו מ"ה) יוצר אור ובורא חשך. . . ואיך מאי היא? – אמר רב יהודה אמר שמואל: אהבה רבה. וכן אורי ליה רבי אלעזר לרבי פדת בריה: אהבה רבה. תניא נמי הכי: אין אומרים אהבת עולם אלא אהבה רבה. ורבנן אמרי: אהבת עולם, וכן הוא אומר (ירמיהו ל"א) ואהבת עולם אהבתיך על כן משכתיך חסד. אמר רב יהודה אמר שמואל: השכים לשנות, עד שלא קרא קריאת שמע צריך לברך, משקרא קריאת שמע אינו צריך לברך, שכבר נפטר באהבה רבה.

MISHNAH. In the morning two blessings are to be said before Kriyat Shma and one after it. In the evening two are said before Kriyat Shma and two after it, one long and one short. Where the Sages ruled that a long Bracha should be said, it is not permitted to say a short one. Where they ordained a short Bracha, a long one is not permitted. A prayer which they ordered to be concluded with a Bracha must not be left without such a conclusion; one which they ordered to be left without such a conclusion must not be so concluded. GEMARA. What Brachot does one say in the morning? R. Jacob said in the name of R. Oshaia: Blessed are You who forms light and creates darkness' . . . Which is the other Bracha— Rab Judah said in the name of Samuel: 'With abounding love'. So also did R. Eleazar instruct his son R. Pedath to say: 'With abounding love'. It has been taught to the same effect: We do not say, 'With everlasting love', but 'With abounding love'. The Rabbis, however, say that 'With everlasting love' is said;

The Most Difficult Section Of Tefila To Appreciate - קריאת שמע וברכותיה

---

and it is based on the verse: Yes, I have loved you with an everlasting love; therefore with affection I have drawn you. Rab Judah said in the name of Samuel: If one rose early to study the Torah before he had recited the Shema, he must say a Bracha over the study. But if he had already recited the Shema, he need not say a Bracha, because he has already fulfilled his obligation by saying 'With abounding love'.

Source 3

תוספות ברכות דף יא' עמוד ב' - ורבנן אמרי אהבת עולם וכו' - הלכך תקינו לומר בשחרית אהבה רבה ובערבית אהבת עולם. רא"ש ברכות פר' א' סימן יב' - והגאונים כתבו שיש לקיים דברי שניהם. וכן באשכנז ובצרפת נהגו לומר בשחרית אהבה רבה ולומר בערבית אהבת עולם. ספר שבולי הלקט ענין תפילה סימן יד' - וכתב ר' צמח גאון זצ"ל יש מקומות שאומרים אהבה רבה ויש מקומות שאומרים אהבת עולם אלא שאל מר הר"ר יעקב את רב הנז"ל מפני מה אומרים אהבה רבה והא תניא כרבנן דאמרי אהבת עולם? ואמר לו בשחר אנן אומרים אהבה רבה ובערב אנן אומרים אהבת עולם. והלכות גדולות ורבינו הנז"ל ורבינו יצחק פאסי ז"ל פסקו הלכה כרבנן וכן כתב ג"כ רבינו ישעי' זצ"ל כיון דתניא כרבנן הלכתא כוותייהו ומה לנו לעשות כשמואל.

Tosafos-Therefore they began the practice to recite Ahavah Rabbah in Tefilat Schacharit and to recite Ahavat Olam in Tefilat Maariv. Rosh- The Goanim wrote that we should follow both the position of Shmuel and the position of Rabbanan. That is the practice in Ashkenaz and France to recite Ahavah Rabbah in Tefilat Schacharit and Ahavat Olam in Maariv. Shibbolei Ha'LeKet-Rav Tzemach HaGaon wrote: there are places where they recite Ahavah Rabbah and there are places where they recite Ahavat Olam. Rav Yaakov asked Rav Chanuni why do they recite Ahavah Rabbah. Did we not learn that the Rabbanan said to recite Ahavat Olam? They answered him that in the morning we recite Ahavah Rabbah and in the evening we recite Ahavat Olam. Hilchot Gedolot, Rabbi Chananel and Rabbenu Yitzchak Passi held like the Rabbanan. So wrote Rabbi Yeshaya that since the gemara said like Rabbanan, the Halacha follows the Rabbanan. For what reason should we follow Shmuel as well.

Source 4

Professor Ezra Fleischer's book: היוצרות (Magnes, 1984), page 5:

היוצרות-החתימה הבאה בסוף הברכה זהה בערבית ובשחרית: 'ברוך אתה ה' גאל ישראל' בנוסח בבל; ולפי נוסח בני ארץ ישראל: 'צור ישראל וגואלו' או 'מלך צור ישראל וגואלו'. ברכה זו היחידה אחרי קריאת שמע של שחרית; בערבית באה אחריה עוד אחת, שחתימתה 'ברוך אתה ה' שומר עמו ישראל לעד' (לפי נוסח בבל), או (לפי נוסח ארץ ישראל): 'הפורס סכת שלום עלינו ועל כל עמו ישראל ועל ירושלים'. נוסח זה של החתימה נתקבל במנהג המאוחר בתפילות הערבית של שבתות ומועדים.

Translation: The closing Bracha that comes at the end of the third Bracha of Kriyas Shema both at night and in the morning does not vary. It remains: Baruch Ata Hashem Ga'Al Yisroel according to the custom of Babylonia and Tzur Yisroel V'Go'Alo or Melech Tzur Yisroel V'Go'Alo in the custom of Eretz Yisroel. This Bracha is the only Bracha that follows Kriyas Shema in the morning. At night an additional Bracha follows which ends with the words: Baruch Ata Hashem Shomer Amo Yisroel La'Ad (according

---

The Most Difficult Section Of Tefila To Appreciate - קריאת שמע וברכותיה

---

to the custom of Babylonia) and (according to the custom of Eretz Yisroel) Ha'POrais Succas Shalom Aleinu V'Al Kol Yisroel V'Al Yerushalayim. The latter Bracha ending was accepted later as the Bracha ending for the Tefilos of Arvis for Shabbos and Yom Tov.

Source 5

תלמוד בבלי מסכת מגילה דף כא' עמ' ב'—מקום שנהגו לברך יברך. אמר אביי: לא שנו אלא לאחריה, אבל לפניה, מצוה לברך. דאמר רב יהודה אמר שמואל: כל המצות כולן מברך עליהן עובר לעשייתן. מאי משמע דהאי עובר לישנא דאקדומי הוא? אמר רב נחמן בר יצחק, אמר קרא (שמואל ב' י"ח) וירץ אחימעץ דרך הכנר ויעבר את הכושי; אביי אמר מהכא: (בראשית ל"ג) והוא עבר לפניהם; ואיבעית אימא מהכא: (מיכה ב') ויעבר מלכם לפניהם וה' בראשם. לפניו מאי מברך? רב ששת מקטרויא איקלע לקמיה דרב אשי, וברוך מנ"ה. לאחריה מאי מברך? ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם (הא-ל) הרב את ריבנו, והדן את דיננו, והנוקם את נקמתנו, והנפרע לנו מצרינו, והמשלם גמול לכל אויבי נפשנו, ברוך אתה ה' הנפרע לישראל מכל צריהם. רבא אמר: הא-ל המושיע. אמר רב פפא: הלכך נימרינהו לתרוייהו: ברוך אתה ה' הנפרע לישראל מכל צריהם הא-ל המושיע.

Translation: Where it is the custom to say a Bracha after the reading of Megilas Esther, it should be said. Abaye said: this rule applies only to the Bracha recited after the reading of Megilas Esther, but before the reading of Megilas Esther, it is a religious duty to say a Bracha based on what Rabbi Judah said in the name of Shmuel: 'Before the performance of all religious precepts, a Bracha is said as one passes on [over] to perform them'. How can you prove that this 'passing over means 'just before'? Rabbi Nahman ben Isaac said: Scripture says, Then Ahimaaꝛ ran by way of the plain and overran [va-ya'avov] the Cushite. Abaye said: We prove it from here: And he himself passed over before them. Or, if you prefer, I can prove it from here: And their king passed on before them and the Lord at the head of them. What Bracha is said before the reading of the Megillah? Rabbi Sheshes from Kateriza happened once to read in the presence of Rabbi Ashi, and he made the blessings M'N'H' (an abbreviation for Mikra Megilah, Sh'Asa Nissim and She'He'Che'Yanu). What blessing is said after it? 'Blessed are You, O Lord our G-d, king of the universe, [the G-d] who espoused our quarrel and vindicated our cause and executed our vengeance and punished our adversaries for us and visited retribution on all the enemies of our soul. Blessed are You, O Lord, who avenges Israel against all their enemies'. Raba Says: The concluding words are, 'The G-d who saves. Rabbi Papa said: Therefore we should say both: 'Blessed are You, O Lord, who avenges Israel against all their enemies, the G-d who saves'.

Source 6

משנה מסכת ראש השנה פרק ד' משנה ה'—סדר ברכות: אומר אבות וגבורות וקדושת השם, וכולל מלכיות עמהן, ואינו תוקע; קדושת היום ותוקע; זכרונות ותוקע; שופרות ותוקע; ואומר עבודה והודאה וברכת כהנים, דברי רבי יוחנן בן נורי. אמר ליה רבי עקיבא: אם אינו תוקע למלכיות, למה הוא מזכיר? אלא אומר אבות וגבורות וקדושת השם, וכולל מלכיות עם קדושת היום, ותוקע; זכרונות ותוקע; שופרות ותוקע; ואומר עבודה והודאה וברכת כהנים.

Translation: This is the order of the Brachos of Shemona Esrei for Rosh Hashonah: Avos, Gevuros, and Kedushas Hashem. He should include the verses that represent G-d's hegemony over the world within the

---

קריאת שמע וברכותיה - The Most Difficult Section Of Tefila To Appreciate

---

Bracha of Kedushas Hashem but not blow Shofar after reciting the third Bracha. He then recites the Bracha whose theme is the special sanctity of the day and then blows Shofar; the Bracha that includes verses of remembrance and blows Shofar and the Bracha that includes verses about the blowing of the Shofar and blows Shofar. He then says the Brachos of Avoda, Hoda'a and Birkas Kohanim. That represents the opinion of Rabbi Yochanon son of Nuri. Rabbi Akiva challenged Rabbi Nuri's opinion: if he does not blow the Shofar after reciting the verses which represent the theme of the hegemony of G-d, then why say those verses? Instead he should recite the following: Avos, Gevuros, and Kedushas Hashem. He should include the verses that represent G-d's hegemony over the world within the Bracha that portrays the special sanctity of the day and then blow Shofar. He recites the Bracha that includes verses of remembrance and blows Shofar and the Bracha that includes verses about blowing the Shofar and blows Shofar. He then says the Brachos of Avoda, Hoda'a and Birkas Kohanim.

Source 7

The הגדה contains four examples of practices that were combined:

תלמוד בבלי מסכת פסחים דף קטז' עמ' א'—מתחיל בגנות ומסיים בשבה מאי בגנות? רב אמר: מתחלה עובדי עבודת גלולים היו אבותינו. ושמואל אמר: עבדים היינו.

Translation: He commences with shame and concludes with praise. What is 'with shame'? Rav said: 'Aforetime our fathers were idolaters'; while Shmuel said: 'We were slaves.'

Source 8

משנה מסכת פסחים פרק י'—משנה ו'— עד היכן הוא אומר בית שמאי אומרים עד אם הבנים שמחה ובית הלל אומרים עד הלמיש למעינו מים וחותרם בגאולה רבי טרפון אומר אשר גאלנו וגאל את אבותינו ממצרים ולא היה חותרם רבי עקיבא אומר כן ה' אלהינו ואלהי אבותינו יגיענו למועדים ולרגלים אחרים הבאים לקראתינו לשלום שמחים בבנין עירך וששים בעבודתך ונאכל שם מן הזבחים ומן הפסחים כו' עד ברוך אתה ה' גאל ישראל:

Translation: Until what point within Hallel does one recite as part of the Mitzvah of Sippur Yetzias Mitzayim? Beis Shammai maintain: until 'as a joyous mother of children,' while Beis Hillel say: until 'the flint into a fountain of waters,' and he concludes with a formula of redemption. Rabbi Tarfon used to say who redeemed us and redeemed our fathers from Egypt, but he did not conclude with a Bracha. Rabbi Akiva said: 'so may the Lord Our G-d and the G-d of our father permit us to reach other seasons and festivals which come towards us for peace, rejoicing in the rebuilding of Your city and glad in Your service, and there we will partake of the sacrifices and the Passover-offerings etc. and conclude with the Bracha: Blessed are You, O Lord, who has redeemed Israel.'

Source 9

תלמוד בבלי מסכת פסחים דף קיח' עמ' א'—מאי ברכת השיר? רב יהודה אמר: יהללוך ה'—להינו, ורבי יוחנן אמר: נשמת כל חי. תנו רבנן: רביעי גומר עליו את ההלל, ואומר הלל הגדול, דברי רבי טרפון.

Translation: What is 'The grace of song'? Rab Judah said: 'They shall praise You, O Lord our G-d'; while Rabbi Johanan said: 'The breath of a living, etc.' Our Sages taught: the fourth cup marks the end of Hallel and according to R. Tarfon you add the Great Hallel (Tehillim 136).